

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 217.020 van 23 december 2011
in de zaak A. 194.584/XII-6029**

In zake: de VZW UNITED SIKHS (BELGIUM)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Walter Van Steenbrugge
kantoor houdend te 9820 Merelbeke
Jozef Hebbelynckstraat 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Kaat Leus en Véronique Pertry
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ontvangen op 16 november 2009, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs van 11 september 2009 met betrekking tot het dragen van levensbeschouwelijke kentekens.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 204.203 van 25 mei 2010 zijn de debatten heropenend.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2011.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter-Bram Lagae, die verschijnt voor de verzoevende partij en advocaten Kaat Leus en Véronique Pertry, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is een vereniging die opkomt voor de belangen van de Sikh-gemeenschap in België.

3.2. Op 11 september 2009 neemt de Raad van het Gemeenschaps-onderwijs de thans bestreden beslissing die luidt:

“In elke instelling van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap is het leerlingen, cursisten en personeelsleden voortaan niet meer toegelaten om levensbeschouwelijke kentekens te dragen.

Het verbod geldt voor alle zichtbare levensbeschouwelijke kentekens. Het verbod is van toepassing tijdens alle onderwijsactiviteiten, zowel binnen als buiten de schoolmuren.

Een uitzondering wordt toegestaan aan leerkrachten levensbeschouwelijke

vakken. Deze leerkrachten mogen wel levensbeschouwelijke kentekens dragen, tijdens het levensbeschouwelijk vak. Tijdens de levensbeschouwelijke vakken mogen ook de aanwezige leerlingen levensbeschouwelijke kentekens dragen.

De Raad neemt de tijd om in een open dialoog tot een implementatie van het verbod op het dragen van levensbeschouwelijke symbolen, te komen.

Tot 31 augustus 2010 krijgen de scholen, instellingen en centra waar momenteel het dragen van de levensbeschouwelijke kentekens toegelaten zijn, de tijd om zich hiermee in orde te stellen.”

3.3. De bestreden beslissing is door de Raad van State in haar tenuitvoerlegging geschorst bij arrest nr. 202.039 van 18 maart 2010. Ingevolge het arrest nr. 215.009 van 8 september 2011 heeft die schorsing opgehouden gevolg te hebben zodat, zoals gesteld in het tussenarrest nr. 204.203, in de huidige zaak thans uitspraak gedaan moet worden over de vordering tot schorsing.

IV. Rechtspleging

4. Verzoekster heeft een “memorie van wederantwoord” ingediend. Een dergelijk stuk is niet bekend in de kortgedingprocedure en moet uit de debatten worden geweerd.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

5.1. Volgens verwerende partij is het verzoekschrift niet ontvankelijk omdat de beslissing om in rechte te treden niet werd genomen door het daartoe bevoegde orgaan van de vereniging, omdat het beroep niet is ingediend binnen de verjaringstermijn en omdat verzoekster zonder belang is bij haar vordering.

5.2. Vooralsnog bestaat er geen noodzaak om over de door de verwerende partij opgeworpen ontvankelijkheidsexcepties uitspraak te doen. Een onderzoek van en een uitspraak over die excepties zouden alleen nodig zijn indien de grondvoorwaarden voor het toewijzen van de vordering tot schorsing vervuld zijn wat, zoals hierna zal blijken, niet het geval is.

VI. De schorsingsvoorwaarden

6. Krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

VI. Beoordeling van het nadeel

Uiteenzetting van het nadeel

7. Verzoekster voert aan dat, indien de bestreden beslissing van kracht blijft, de sikh-leerlingen geen school meer kunnen lopen in het gemeenschapsonderwijs en dat zij definitief verstoken blijven van de door hen gewenste studiekeuze. Zouden deze leerlingen niettemin kiezen voor het gemeenschapsonderwijs, dan dienen zij hun tulband af te nemen, wat vernederend is voor hen (schending van art. 3 EVRM) en een aantasting van het privéleven inhoudt (schending van art. 8 EVRM). Het brengt een ongeoorloofde discriminatie in hunnen hoofde teweeg en leidt bovenal tot een ontoelaatbare schending van het recht op godsdienstvrijheid.

Dit is, aldus verzoekster, een moeilijk, zo niet onmogelijk te herstellen ernstig nadeel “voor het collectief belang dat door verzoekster statutair wordt verdedigd”.

Beoordeling

8. Verzoekster beroept zich op het nadeel voor het “collectief belang” dat zij statutair verdedigt.

Vooralsnog mag in het midden blijven of zij zich er blijkens haar summiere omschrijving op beroept, op te komen voor een ideëel belang dat zij als vereniging zou nastreven dan wel beoogt als belangengroepering de collectieve belangen van haar leden te benaastigen.

In beide gevallen namelijk, kan haar uiteenzetting van het nadeel niet overtuigen.

Zonder nadere toelichting ziet de Raad alvast niet hoe verzoekster ingevolge de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing op een ernstige wijze gehinderd zou worden bij het nastreven van haar statutaire doelstellingen. Voorts betreft zij in haar uiterst beknopt betoog zelfs in geen enkel opzicht de beweerde gevolgen van het bestreden besluit op haar statutaire doelstellingen.

Noch minder valt zonder nadere toelichting in te zien waarom dit morele nadeel in hoofde van verzoekster moeilijk te herstellen is, aangezien het door de inwilliging van het beroep zou verdwijnen.

In de mate waarin het nadeel dat door verzoekster wordt aangevoerd dan weer refereert aan het nadeel dat identificeerbare leden van de vereniging individueel zouden kunnen lijden als (ouders van minderjarige) sikh-leerlingen, kan een dergelijk nadeel niet in aanmerking genomen worden bij de beoordeling van een vordering tot schorsing die niet door die leden zelf is ingesteld.

9. Ten overvloede mag nog worden opgemerkt dat verwerende partij zowel in de procedure voor het Grondwettelijk Hof, die heeft geleid tot het arrest nr. 40/2011 van 15 maart 2011 als in de procedure voor de Raad, die heeft geleid tot het arrest nr. 215.009 van 8 september 2011, herhaalde dat het in de beslissing van 11 september 2009 vervatte verbod, om afdwingbaar te zijn, moet worden omgezet in reglementen van de betrokken gemeenschapsscholen. In de laatstgenoemde procedure, verduidelijkte het Gemeenschapsonderwijs daarenbo-

ven dat die reglementen ten vroegste op 1 september 2012 in werking zullen treden. De vrees dat de bestreden beslissing gevolgen heeft vanaf 1 september 2010 is ondertussen dan ook achterhaald.

10. Gelet op het voorgaande, is het moeilijk te herstellen ernstig nadeel niet aangetoond. Er is bijgevolg niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 december 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest